

Het einde van Thomas Cook België is nabij, nu de Britse moedermaatschappij failliet is verklaard. Maandagavond meldde de directie dat er "één procent kans is op een oplossing". Nochtans valt er in België geld te verdienen met volledig verzorgde vakanties. De prijs van een pakketreis steeg het voorbije decennium sneller dan de algemene consumptieprijs. En dat wordt er wellicht niet beter op.

Is een doorstart van Thomas Cook België mogelijk nu de moederholding failliet is? Er is zeker een markt in België voor pakketreizen. Thomas Cook had vorig jaar 700.000 Belgische reizigers.

"Wij houden sinds november 2017 een maandelijks enquête over het reisgedrag van de Belg, samen met het consumentenanalysebureau GfK", zegt Pierre Fivet van de Belgische vereniging van vakantiemakers ABTO. "Ruim 16 miljoen Belgen gingen in 2018 op reis, met minimaal één betaalde overnachting. Het merendeel van die reizigers zijn toeristen. Circa 2,7 miljoen reizigers boekten een pakketreis met een vliegtuig. De helft van de reizigers die een vliegreis met hotel boeken, kiest voor een viersterrenhotel, nog eens een kwart kiest zelfs voor vijf sterren. De bevindingen van de enquête bevestigen wat wij in het buitenland horen: een Belg wordt gezien als een goede, gulle toerist. Een Belg geeft meer uit dan de Franse of Nederlandse toerist, en leunt in die zin sterk aan bij de Duitse toerist."

Monopolist TUI

ABTO heeft geen cijfers over de marktaandelen van de Belgische vakantiemakers. In de media wordt gesteld dat TUI en Thomas Cook in pakketvakanties een oligopolie hebben van 90 procent, met TUI als marktleider. Vorig jaar kozen 2,6 miljoen Belgen voor een reis met TUI. "Op korte termijn zal de vakantiemarkt van pakketreizen versralen", waarschuwt Eddy Van de Voorde, transporteconoom aan de Universiteit Antwerpen. "Wellicht krijgen we zelfs een bijna-monopolie voor TUI. Dat kan de prijzen van pakketreizen omhoog duwen. Al vermoed ik dat meer en meer mensen zelf hun reis gaan samenstellen. Die trend is al jaren bezig. Het feit dat een Belg gemiddeld meer uitgeeft aan een reis dan een Nederlander kan uiteraard ook samenhangen met het oligopolie van TUI en Thomas Cook. Al zullen zij dat staalhard ontkennen."

TUI wou geen commentaar geven op de nieuwe marktrealiteit in België, maar verwees door naar de vereniging van vakantiemakers ABTO. Daar kregen we evenmin een reactie. Maar het is duidelijk dat de vakantiemakers geld verdienen in België. Dat blijkt ook uit de cijfers van het Belgische bureau voor de statistiek Statbel. De prijzen van pakketreizen (zie grafiek) stegen in het voorbije decennium sneller (met 23%) dan de algemene consumentenprijzenindex (17%).

Vier filialen in België

Het Britse Thomas Cook heeft vier belangrijke filialen in België. De nv Thomas Cook België is deels de omzetmaker voor de in België geboekte reizen. In zijn laatst neergelegde balans, die van begin oktober 2017 tot eind september 2018, haalde de onderneming met 87 werknemers 410 miljoen euro bedrijfsopbrengsten, en een bedrijfswinst van bijna 7 miljoen euro. De onderneming is al jaren rendabel.

Maar het is niet helemaal duidelijk wat die bedrijfsopbrengsten inhouden. De in België behaalde omzet uit autovakanties en stedentrips zit niet in de balans van de nv Thomas Cook België. Die omzet wordt geboekt via een Zwitserse holding, Thomas Cook International. Het Belgische filiaal wordt ook betaald voor diensten die het aan de groep levert.

De nv Thomas Cook België is bovendien bijzonder nauw verbonden met de Britse moederholding, die vorige week failliet werd verklaard. Vorderingen en schulden zijn grotendeels aan andere filialen van de vakantiegroep. "Aanzienlijke vorderingen zijn op groepsvennootschappen", meldt het verslag van de raad van bestuur van december vorig jaar. "Negatieve ontwikkelingen binnen deze groepsvennootschappen kunnen tot gevolg hebben dat zij hun schulden niet kunnen terugbetalen, wat een negatief effect kan hebben op de verdere ontwikkeling van de vennootschap of de verderzetting van het bedrijf."

Gulle dividenden voor de moeder

De voorbije jaren keerde Thomas Cook België behoorlijk wat winsten uit aan de Britse moeder. Sinds het boekjaar 2012#2013 gaat het om 430 miljoen euro. Ook een voormalige dochter was gul met uitkeringen aan de moeder. Eind oktober 2017 werd de luchtvaartdochter nv Thomas Cook Airlines Belgium verkocht aan een holding boven de luchtvaartmaatschappij VLM Airlines. Vlak vóór de overname haalde Thomas Cook bijna 95 miljoen euro uit de balans bij de vliegtuigdochter, waardoor die een negatief eigen vermogen van 8 miljoen euro had.

In zijn laatst neergelegde balans, die van 2017, meldt de inmiddels in nv VLM Airlines omgedoopte vennootschap dat ze vluchten, vooral naar Turkije, zou leveren voor vakantiemakers. Maar de eigenlijke vakantievluchten voor Thomas Cook in België gebeuren sinds de herfst van 2017 door Brussels Airlines. Toch tot begin deze week. Thomas Cook betaalde al weken de rekening niet meer voor de door Brussels Airlines geleverde diensten. En dus stopten ook de vluchten.

"Op korte termijn is dit zeker een schok voor Brussels Airlines", analyseert Eddy Van de Voorde. "De vele passagiers van Thomas Cook vallen weg. Brussels Airlines verliest bovendien een aantal vakantiebestemmingen. Al zullen die mensen wel blijven reizen. Brussels Airlines probeert die passagiers terug te halen. Het is ook opmerkelijk dat de val van Thomas Cook in het Verenigd Koninkrijk onmiddellijk de aandelen van Ryanair en EasyJet omhoog stuwde. Dan merk je pas wat het effect is van de overcapaciteit in de luchtvaart. Investeerders verwachten hogere prijzen en dus meer winst. Dat is duidelijk."

Reiskantorennetwerk

De meest arbeidsintensieve dochter van Thomas Cook in België is de nv Thomas Cook Retail Belgium. Daarin zitten de werknemers in de eigen reiskantoren, die de merken Neckermann en Thomas Cook verkopen. De luxedochter Pegase werd in juni deels verkocht aan een fonds met de Belgische investeerders Alain Grillaert en Hans Vanoorbeek.

De tewerkstelling in het netwerk van eigen reiskantoren daalt al jaren. In het boekjaar 2017#2018 waren er 544 werknemers aan de slag. In 2010#2011 ging het nog om ruim 700 mensen. Er werd al herhaaldelijk geherstructureerd in de reiskantoren. De nv Thomas Cook Retail Belgium torst een overgedragen verlies van 11 miljoen euro. Dat de vakbonden maandag aanvankelijk “verbaasd” waren over de nakende ondergang, is daarom vrij ongeloofwaardig.

Bovendien hangt ook dit Belgische netwerk van eigen reiskantoren sterk af van de failliete Britse moeder. Volgens de jongste neergelegde balans heeft de vennootschap een ‘comfort letter’ van de moeder “zodat continuïteit kan worden gegarandeerd tot ten minste mei 2020”. De moeder stelde zich met andere woorden garant voor financiële verplichtingen. Maar dat was vóór het faillissement.

Ten slotte heeft de vakantiemaker in België een soort interne bank, de nv Thomas Cook Financial Services. De vennootschap met een balanstotaal van 360 miljoen euro geeft leningen aan andere filialen, en krijgt daarvoor intrest. Ook die onderneming is dus volledig verstrengeld met de andere groepsfilialen.

Wolfgang Riepl

Copyright © 2019 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden